

A HPV kutatások klinikai relevanciái – az alapkutatótól a vakcinációig

Hernádi Zoltán

Debreceni Egyetem KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Nőgyógyászati Onkológiai Tanszék, Debrecen

Bevezetés: A magas kockázatú HPV típusok kóroki jelentősége a méhnyakrák kialakulásában bizonyítást nyert, ami paradigmaváltást hozott a méhnyakrák primér és szekunder prevenciója terén egyaránt. Lehetővé tette védőoltás bevezetését és a hagyományos cytológiai alapú méhnyakszűrés találati biztonságának növelését.

Jelenlegi paradigma: A HRHPV típusok detektálása a hüvelyből vett sejtmintákban a méhnyakrák kialakulásának magas kockázatát jelzik azokban az esetekben is, amikor a cytológiai eltérés még nem jelentős. Ebből következik a módszer magasabb szenzitivitása, amely a méhnyakszűrés szenzitivitását és ezáltal a szekunder prevenció hatékonyságát emeli.

A méhnyakrákkal szembeni védőoltás a méhnyakrákos és rákmegelőző elváltozást mutató szövetmintákban mintegy 60–65%-ban kimutatható HPV 16/18 típusokkal szembeni humorális immunvédekezés, specifikus ellenanyagtermelés indukcióján alapszik. A védőoltás hatékonysága bizonyításának új fejezetét jelentik a populációs szintű „real life” típusú vizsgálatok. A védőoltás ugyanakkor nem biztosít 100%-os védelmet az egyéb onkogén HPV típusokkal szemben, jóllehet vannak megfigyelések a genetikailag hasonló további típusokkal szembeni immunvédelemre is. Így tehát az oltottak körében sem le-

het fölöslegesnek tekinteni a rendszeres cytológiai alapú méhnyakrákszűrést.

Az országsszerte létrehozott HPV Centrumok működésének célja a méhnyakrák megelőzését szolgáló elsődleges és másodlagos prevenciók eljárások alkalmazása, ezáltal csökkentve a méhnyakrákos megbetegedések gyakoriságát. A HPV Centrumot felkereső női lakosság olyan komplex ellátásban részesül, amely magában foglalja a nőgyógyászati vizsgálatot, a méhnyakszűrést és a HPV vizsgálatot. A beteg a rendelés keretei között választ kap kérdéseire, tanácsokkal látjuk el általános onkológiai prevenciók szemléletet kialakítva.

Következtetések: A méhnyakrák és rákmegelőző elváltozások hátterében mintegy 60–65%-ban HPV 16/18 típusokkal történt infekció áll, így megfelelő átoltottság esetén lényegesen lecsökken majd a pozitív szűrési eredmények előfordulásának valószínűsége. Következésképpen csökken a pozitív szűrési eredmények által indikált, rövid intervallummal ismételt cytológiai kontroll és HPV vizsgálatok, valamint biopsziák és szövettani vizsgálatok száma. Ezek a beavatkozások az oltottakat igen kevésbé terhelik majd a jövőben és jelentős megtakarítást eredményeznek az egészségügyi költségvetés számára.